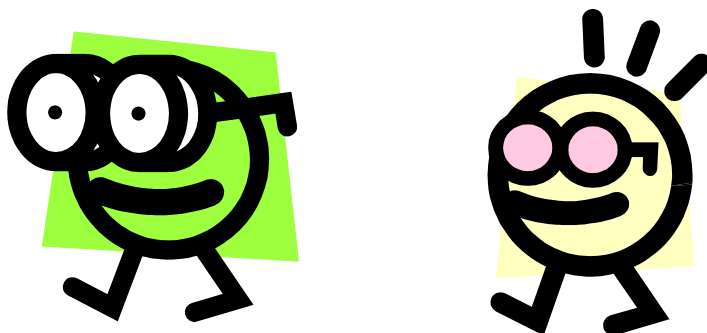

Krönika – att se på verkligheten med ”nya ögon”

Ordet krönika kommer från det grekiska ordet chronos som betyder tid. I en krönika tittar man ofta bakåt i tiden för att reflektera (tänka) över saker som har hänt. Krönikor i dags-eller veckotidningar brukar ofta handla om aktuella ämnen eller personliga händelser i vardagen men egentligen kan en krönika handla om vad som helst.

Krönikor kan vara både allvarliga och underhållande. Med hjälp av spännande beskrivningar och nyskapande språk lyckas krönikören få sina läsare att känna igen sig eller se på en situation/händelse med ”nya ögon”.

Den som skriver en krönika har alltså stor frihet både i fråga om ämnesval och språk - Tabubelagda ämnen tas ofta upp med humor och bildspråk, retoriska frågor, uppmaningar, upprepningar, värdeladdade ord, slangord, talspråksformer och svordomar, hjälper till att krydda innehållet ytterligare. På så sätt är kanske krönikan en av de bästa genrerna när man vill ventilera sina åsikter i en fråga och få läsarna att börja tänka och bli engagerade.

Vad är en krönika?

En krönika är en *kortare text* som oftast är skriven i *kronologisk ordning* (tidsföljd)

Syfte:

- berätta personliga upplevelser av och tankar kring en aktuell händelse
- få läsaren att börja tänka och bli engagerad
- övertyga läsaren med dina åsikter
- få läsaren att känna igen sig och leva sig in i texten
- underhålla och roa läsaren (humoristisk)

Innehåll och struktur:

• Rubrik

Alla krönikor har en *slagkraftig rubrik*. Den kan antingen sammanfatta innehållet i krönikan eller bara ha till uppgift att locka läsaren att läsa vidare.

• Ämne och bakgrund

En krönika handlar oftast om ett *aktuellt ämne som krönikören har funderat och reagerat på*. Det kan vara något som gjort personen arg, upprörd, glad, ledsen, överraskad, besviken, chockad...

Krönikören ska presentera sitt ämne tidigt i texten och även ge en bakgrund till *varför han eller hon har valt att skriva om just det här ämnet*.

• Åsikt och argument

I en krönika ska krönikören *presentera sina tankar och åsikter i ämnet*. För att övertyga läsaren använder sig krönikören av *argument* (bevis). Krönikan blir intressantare att läsa om krönikören hittar nya sätt (synvinklar) att se på en fråga eller ett ämne. Att skriva om sådant som alla redan vet lockar inga nya läsare!

Det är viktigt att krönikören presenterar sina åsikter och argument *på ett tydligt sätt*, t ex genom att använda ord och uttryck som gör det lätt för läsaren att följa med i texten. *För det första..., den andra faktorn...* (för fler exempel se – ”användbara ord och uttryck”)

Allmänt – personligt

Innehållet i en krönika ska både handla om personliga upplevelser och mer allmänna händelser – det ska finnas en balans.

Ge läsaren bilder

Den kanske främsta uppgiften som krönikören har är att få läsaren att känna igen sig och leva sig in i texten. Det kan man få genom att beskriva händelser på ett roligt och träffande sätt så att läsaren kan skapa egna bilder i sitt huvud (visuelisera). Om du t ex skriver en krönika om den dåliga skolmaten räcker det inte att gnälla, utan krönikan ska också ”kryddas” med självupplevda händelser i skolans matsal.

- **Avsluta med en uppmaning eller slutsats**

I slutet av krönikan sammanfattar krönikören sin text på något sätt. Det kan han eller hon göra genom att *upprepa sin åsikt*, *uppmåna läsarna att göra något* eller *presentera en slutsats* som han eller hon har kommit fram till.

En del krönikörer väljer mer öppna slut, t ex med en *skämtsam "knorr"* som får läsaren att skratta eller med *en fråga* som får läsaren att tänka vidare.

Krönikan är *undertecknad* med *journalistens/författarens namn* och eventuellt parti, organisation... eller med en *signatur*

Språk och personlig stil

- *Språket i en krönika är ofta vardagligt och lätt att ta till sig*. Den som skriver har *stor frihet*, då det är en *personlig text* och slangord, svordomar och egna påhittade ord är få finnas med. Men man ska ändå tänka till och använda sådana inom rimliga gränser.
- *värdeladdade ord* som t ex *dålig*, *stilig*, *smaklös*, *värdelös* är tillåtna för att höja stämningen
- Krönikören vill få läsaren att börja tänka och bli engagerad - använd därför uttryck för att få läsaren delaktig i texten: *Tänk dig... Är det här okej? Eller hur? Har du hört talas om – tala till läsaren!*
- Många krönikörer vill ha ett personligt tilltal och skriver därför i *jag-form*.
- Krönikans uppgift är att underhålla läsaren. Ett sätt att nå dit är att arbeta medvetet med språket. Många krönikörer använder sig av *bildspråk* för att få läsaren att se *"nya ögon"* på det som han eller hon skriver om. *Liknelser*, *metaforer* och *symboler* är vanliga bildspråk i krönikor.
- Många använder sig även av andra *stilgrepp* som *rim*, *alliteration*, *kontraster*, *upprepningar*, *retoriska frågor...*
- Det är viktigt att krönikören presenterar sina åsikter och argument *på ett tydligt sätt*, t ex genom att använda ord och uttryck som gör det lätt för läsaren att följa med i texten. *För det första...,för det andra...*